

SCI-CONF.COM.UA

**SCIENCE, INNOVATIONS AND
EDUCATION: PROBLEMS
AND PROSPECTS**

**PROCEEDINGS OF VII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
FEBRUARY 9-11, 2022**

**TOKYO
2022**

ІНКЛЮЗИВНИЙ ПІДХІД: ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Розман Ірина Іллівна

к.пед.н., доцент

Мукачівський державний університет

м. Мукачево, Україна

Анотація. У статті йдеться про необхідність впровадження інклюзивної освіти. Зазначено, що кожна дитина повинна почувати себе вільно у суспільстві, відчувати підтримку та порозуміння. Виокремлені принципи роботи з дітьми, у яких спостерігаються певні обмеження та потреби.

Ключові слова: інклюзивна освіта, допомога, підтримка, принципи.

Освіта виконує дві найважливіші цивілізаційні функції розвитку особистості: духовність і соціалізацію. Невід'ємною складовою є також економічний показник для можливості індексу розвитку людського потенціалу. Пріоритетним у інтенсифікації процесу отримання знань індивідуального якісного рівня освіти для різних категорій здобувачів є нагальна необхідність розробки та впровадження широкого комплексу освітніх програм. Така освітня діяльність дозволяє кожному бажуючому отримати саме ту освіта і в ті терміни, і в тому місці, які для нього є найбільш прийнятними. Особливість індивідуалізації освітнього процесу полягає в тому, що незалежно від статі, віку, соціального походження і здібностей здобувач опанує матеріал у конкретно-зазначеному обсязі.

На дослідження ролі освіти в даному контексті націлена інклюзивна педагогіка. Суть політики й процесу інклюзії полягає у тому, що всі діти беруть участь у всіх програмах. Цей підхід зумовив необхідність комплексного реформування системи освіти як єдиної системи взаємодії всіх її елементів: закладів дошкільної та загальноосвітньої освіти, закладів спеціальної освіти,

коледжів, вузів і системи післявузівської освіти.

Ідея реалізації безперервної освіти, викликана необхідністю пристосування людини до нових швидкозмінних технологій, показала неспроможність теперішньої системи навчання.

Назріла об'єктивна необхідність переходу від «навчання» до «вміння вчитися», що вимагає зміни всіх навчальних технологій, перебудови менталітету педагогічних працівників і учнів.

Особлива актуальність у цьому плані набуває робота з підвищенням кваліфікації працівників освіти.

Майже кожна друга школа в нашій державі навчає дітей з особливими освітніми потребами, а в новому навчальному році в інклюзивних класах розпочали навчатися 25 078 учнів. Інклюзивна освіта унеможлиблює будь-яку дискримінацію особистості [1].

В основу інклюзивної освіти покладено ідеологію, яка виключає будь-яку дискримінацію особистості. Вона надає можливість почувати себе однаково всім дітям, але, водночас, створює необхідні умови для того, щоб учні могли пройти шлях від соціалізації у закладі освіти до повної соціалізації.

За статистичними даними МОН кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах ЗЗСО збільшилась на 7608 осіб і становить 32686 учнів (у 2020/2021 – 25078 учнів) [2].

У класах, де навчаються учні з особливими потребами, існує обов'язковий індивідуальний підхід до дітей, де вони отримують часткову або постійну підтримку. При необхідності, батьки мають право звернутися до інклюзивно-ресурсного центру для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини і отримати вичерпну інформацію про медико-психологічний стан дитини. У той же час необхідно зазначити, що в серед громадськості зростає розуміння значущості турботи про людей з особливими потребами.

Визначаючи аксіологічні напрямки системи освіти ЄС, необхідно зазначити, що інклюзивна освіта досягла набагато вищого рівня у Європі. Це

дає можливість розширити групи осіб, які відносяться до інклюзії: це інваліди, представники національних меншин, особи, що містяться в пенітенціарних установах, маргінальні верстви суспільства, в тому числі трудові мігранти, біженці, люди, опинилися у важкій життєвій ситуації, обдаровані особистості, особи з різними інтелектуальними і фізичними відхиленнями.

У даний час в Україні превалює трактування інклюзивної освіти тільки як навчання інвалідів у змішаних або корекційних групах освітніх установ.

Уточнюючи поняття інклюзивної освіти, необхідно розуміти, що воно спирається на філософську концепцію, концептуальні основи, закономірності і принципи загальної педагогіки.

Крім загальнолюдських законів і дидактичних принципів, інклюзивна освіта підпорядковується суто специфічним принципам: цінність людини розглядається як унікальність; кожна людина має право на комунікацію. Чесна і справжня освіта може здійснюватися тільки в контексті реальних взаємин: всі люди потребують один одного, всі люди потребують підтримки і дружби ровесників і наставників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. В інклюзивних класах навчаються понад 25 000 дітей. URL: <https://www.google.com/url>
2. За статистичними даними МОН. URL: <https://www.google.com/url>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>